

E?itim Ara?t?rmalar?na Y?nelik ?retmen Tutum ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *E?itim Ara?t?rmalar?na Y?nelik ?retmen Tutum ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20636>

Özet

Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği (EAÖTÖ), öğretmenlerin eğitim araştırmalarına karşı sahip oldukları tutumları ölçmek amacıyla 2013 yılında geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçek, madde analizi, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak psikometrik açıdan incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçek, toplam 20 maddeden ve üç temel faktörden oluşan geçerli ve güvenilir bir yapı sergilemektedir. Bu faktörler, eğitim araştırmalarının **gerekliliği**, araştırmalara **değer verme** ve araştırmaların **uygulanabilirliği** boyutlarını kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Eğitim araştırmaları, öğretmen tutumu, tutum ölçeği, psikometri, yapı geçerliliği, Cronbach's Alpha, faktör analizi.

Yazarlar

Nail İlhan, A.R. Zekerci, M. Sözbilir, A. Yıldırım.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, görev yapmakta olan öğretmenlerin eğitim alanında yürütülen bilimsel araştırmalara yönelik genel tutum düzeylerini ve bu tutumların altında yatan boyutları güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemektir. Bu tutumların ölçülmesi, eğitim politikalarının ve öğretmen yetiştirme programlarının araştırma okuyucuları ve araştırmacı kullanma becerileri bağlamında geliştirilmesine yönelik önemli veriler sunar.

EAÖTÖ, öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde araştırmacının rolüne verdikleri önemi, araştırmaların ders içeriği ve öğretim yöntemlerine entegre edilebilme potansiyeline ilişkin inançların ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu sayede, okullarda kanıta dayalı uygulamaların yaygınlaştırılması önündeki potansiyel tutumsal engeller tespit edilebilmektedir.

Ölçülen Psikolojik Yapı

Ölçek, öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik genel tutumunu ölçmektedir. Bu genel tutum, üç ayrı alt boyutta ele alınmıştır:

Eğitim Araştırmalarının Gerekliliği: Öğretmenlerin, eğitim araştırmalarının mesleki bilgi ve uygulamalar için ne kadar gerekli ve faydalı olduğuna dair inançlarını ifade eder.

Eğitim Araştırmalarına Değer Verme: Öğretmenlerin, araştırma bulgularını okumaya, anlamaya ve bunlardan yararlanmaya ne kadar istekli olduklarını ve bu tür faaliyetlere ne kadar

önem atfettiklerini ölçer.

Eğitim Araştırmalarına Uygulanabilirliği: Öğretmenlerin, araştırma sonuçlarını sınıf ortamına veya okul uygulamalarına pratik olarak aktarabilme konusundaki algılarını ve bu süreçte karşılaşılabilecek zorluklara dair inançlarını değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışması, temel olarak **Yapı Geçerliliği** üzerine odaklanmıştır. Bu kapsamda, maddelerin yapıya uygunluğunu belirlemek amacıyla sırasıyla Madde Analizi, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

AFA, verilerin faktör yapısını keşfetmek için kullanılmış ve başlangıçta önerilen yapının üç faktörlü olduğu göstermiştir. Ardından uygulanan DFA, bu üç faktörlü yapının (Eğitim araştırmalarına gerekliliği, Eğitim araştırmalarına değer verme ve Eğitim araştırmalarına uygulanabilirliği) veri setiyle uyumlu olduğu onaylayarak ölçeğin yapı geçerliliğini desteklemiştir. Nihai olarak EAÖTÖ, 20 maddeden ve üç faktörden oluşan geçerli bir yapıya sahip olarak kabul edilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışması, iç tutarlılık katsayısı (Internal Consistency) hesaplamaları yoluyla gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik katsayısı olarak Cronbach's Alpha değeri kullanılmıştır.

Ölçeğin genel güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) **0.88** olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Faktör bazında hesaplanan güvenirlik katsayıları ise şöyledir:

Eğitim araştırmalarına gerekliliği faktörü için: 0.841

Eğitim araştırmalarına değer verme faktörü için: 0.816

Eğitim araştırmalarına uygulanabilirliği faktörü için: 0.781

Tüm faktörlerin ve genel ölçeğin iç tutarlılık değerlerinin 0.70 eğerinin oldukça üzerinde olması, ölçeğin tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Eğitim Araştırmalarına Yönelik Öğretmen Tutum Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, yapısal bütünlüğünü kanıtlamak amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. AFA, ölçeğin temel bileşenlerini ortaya çıkarması ve 20 maddenin üç ayrı, anlamlı faktör altında toplandığını göstermiştir.

DFA ise bu üç faktörlü modelin teorik yapısını test etmiştir. Analiz sonuçları, modelin uyum

indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu ve bu üç faktörün (Gereklilik, Değer Verme, Uygulanabilirlik) ölçek yapışın?n? başarıyla temsil ettiğini doğrulamıştır. Faktörlerin madde dağılımı şu şekildedir: Gereklilik (7 madde), Değer Verme (6 madde) ve Uygulanabilirlik (7 madde).

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Tutum Ölçeği)

Format: Kendini Değerlendirme Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Genel olarak çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli okullarda görev yapan öğretmenler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert derecelendirme sistemi kullanılmaktadır (1= Hiç Katılmıyorum - 5= Tamamen Katılmıyorum). Yüksek puanlar, eğitim araştırmalarına yönelik daha olumlu tutumu işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, eğitim, tutum, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, 5'li Likert, psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nail İlhan

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazışma Adresi: naililhan@gmail.com

Kullanım Şinleri, Ücret ve Geliştirme Yılı

Ölçek, İlhan ve arkadaşları tarafından **2013** yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarların izni gereklidir. Ölçeğin orijinal makalesi akademik

kaynak olarak mevcuttur.

Öl?e?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: egitim-arastirmalarina-yonelik-ogretmen-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

?lhan, N., ?ekerci, A.R., S?zbilir, M. ve Y?id?r?m, A. (2013). E?itim Ara?t?rmalar?na Y?nelik ??retmen Tutum Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Bat? Anadolu E?itim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 31-56.

E?itim Ara?t?rmalar?na Y?nelik Ö?retmen Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

Ölçek 20 maddeden ve üç faktörden oluşmaktadır.

E?itim ara?t?rmalar?nın gereklili?i (7 madde): E?itim ara?t?rmalar? derslerde kullanabilece?im yararlı bilgiler sağlar.

E?itim ara?t?rmalar?na de?er verme (6 madde): Ö?retmenler e?itim ara?t?rma bulgular?ndan yararlanmalıdır.

E?itim ara?t?rmalar?nın uygulanabilirli?i (7 madde): E?itim ara?t?rmalar?ndan elde edilen verilere göre ders i?ledi?imde konular yeti?mez.